

'Zonder meer zoet water wordt agrarisch ondernemen op Schouwen Duiveland onmogelijk'

31 mei 2023 / Akkerwijzer.nl / Schouwen-Duiveland

Akkerbouw is belangrijk op Schouwen-Duiveland: Zo'n 70 procent van de grond in de gemeente is in gebruik bij boeren.
Beeld: Erwin Pareae fotografie

Zonder meer zoet water wordt agrarisch ondernemen op Schouwen Duiveland onmogelijk. Dat is de conclusie van het rapport over de zoetwaterbehoefte op het Zeeuwse eiland. Het onderzoek is uitgevoerd door Delphy in opdracht van Droogte Oplossingen Regio Schouwen Duiveland (DORS).

Klimaatverandering trekt een zware wissel op natuur en landschap, landbouw, recreatieterreinen en andere functies in het landelijk en stedelijk gebied van Schouwen Duiveland. Om meer perspectieven te houden voor het eiland blijft aanvoer van zoet water nodig en moet er meer neerslag worden opgeslagen. Daarnaast moet er meer onderzoek komen naar innovatieve ontwikkelingen, concludeert Delphy in zijn rapport.

Zeer zorgwekkend

Het noordelijkste eiland van de provincie Zeeland is omgeven door zout water. Op een paar plaatsen na is er geen zoet water. De gevolgen van dat gebrek aan zoet water komen steeds meer aan de oppervlakte. Een aantal teelten, zoals zaaiuien en poot aardappelen, is simpelweg niet meer mogelijk op Schouwen Duiveland, stelt Delphy in het rapport. „Als we de trend op basis van KNMI-cijfers doortrekken naar 2030 en 2050 dan wordt de situatie nog ernstiger, zeer zorgwekkend. Ook het opnemen van andere hoger salderende gewassen is dan niet mogelijk. De verschillen tussen wel en geen zoet waterbeschikbaarheid is dan op bedrijfsrendement enorm.”

Het probleem is dat [de totale behoefte aan zoet water van alle sectoren de aanwezigheid van de huidige bronnen van zoet water op het eiland overstijgt](#). „De zoetwaterbijdrage vanuit de huidige zoetwatermaatregelen en innovaties zijn onvoldoende en zijn geen 'one-size fits all' oplossing voor het gehele eiland. Ze zijn slechts van toepassing op een beperkt deel en hun waarde is nog niet bewezen. Bovendien zijn ze kostbaar en het tempo van beschikbaarheid loopt achter”, concludeert Delphy.

De tekst gaat verder onder de foto

Vlnr. Wim van Gorsel (waterschap Scheldestromen), Paula Schot (wethouder gemeente Schouwen-Duiveland), Paul de Beer (Zuidwestelijke Delta) en Pieter de Ruiter (voorzitter Agrarisch Schouwen Duiveland) bij de aanbidding van het rapport.
Beeld: Delphy

Stoppende bedrijven

Op Schouwen Duiveland heeft het traditionele gangbare bedrijf, net als in de rest van Zeeland, de overhand. Als gevolg van het tekort aan zoet water zal het bedrijfsresultaat van de bedrijven op het eiland sterk dalen. Hierdoor is er geen ruimte voor investeringen in bedrijfsontwikkeling of het werken aan verdere verduurzaming van de teelt. Hierdoor komen bedrijven in een neerwaartse spiraal terecht wat er toe zal leiden dat de ondernemers (zonder bedrijfsopvolger) besluiten te stoppen. Dit heeft ook weer gevolgen voor andere bedrijven, andere sectoren en het landschap, toerisme en biodiversiteit op Schouwen Duiveland, stelt Delphy

Wanneer er voldoende zoet water is, zo laat de praktijk op Tholen, Voorne Putten, Goeree Overflakkee zien, hebben de ondernemers juist de mogelijkheid om te investeren in bedrijfsvoering, in duurzaamheidsmaatregelen, diversificatie in gewassen, verbeteren van afzetstrategieën, zoals kistenbewaring, verpakkingen en eventueel het verwerken van hun producten. „De aanwezigheid van zoet water is daarmee de beste borging voor een gezond economisch volhoudbaar landbouwsysteem.” De negatieve spiraal wordt dan doorbroken: er komt weer ruimte voor de teelt van bijvoorbeeld uien of zoete aardappelen, boomkwekerijgewassen of (zoete) kersen en ander zacht fruit. Door deze potentiële ‘nieuwe’ ontwikkelingen kan de vitaliteit van het gehele eiland toenemen.

Living Lab Schouwen Duiveland

Ten aanzien van zoet water in relatie met bodem wordt er in het [Living Lab](#), een initiatief van de gemeente Schouwen-Duiveland, veel kennis en kunde ontwikkeld en toegepast in praktijkproeven, waar boeren bij zijn betrokken. Het Living Lab Schouwen Duiveland richt zich op de onderzoeksthema's 'zoete , zoute en zilte teelten op het land' en 'buitendijkse voedselproductie in het water'.

Volgens Delphy is er binnen en met het Living Lab al veel werk verzet. „De fase van onderzoeken kantelt zich nu steeds meer naar uitvoerende praktijk.”

'Vinger op de zere plek'

Agrarisch Schouwen Duiveland, afdeling van de ZLTO, is blij met de conclusies. „Het onderzoeksresultaat heeft de vinger op de zere plek gelegd. Zoet water is in droge tijden niet voor handen. Lokale initiatieven die er zijn leveren onvoldoende water op waarmee andere opties zoals aanvoer van zoet water onvermijdelijk is om de agrarische sector een toekomst perspectief te bieden.”

[Tekst: Fenneke Wiepkema](#)

[Journalist met akkerbouwroots. Schreef al voor verschillende landbouwwitgevers over het vakgebied akkerbouw en doet dit sinds 2012 als chef-redacteur akkerbouw bij Agrio. Schrijft en coördineert voor Akkerwijzer.nl, het vakblad...](#)

Bron: Delphy

Link naar dit artikel op Akkerwijzer.nl: <https://www.akkerwijzer.nl/artikel/750772-zonder-meer-zoet-water-wordt-agrarisch-ondernemen-op-schouwen-duiveland-onmogelijk/>